

*niko knjižničarja
Ljubljani*

SRBSKA STRAŽA

BILO OBMEJNIH SLOVENCEV

Gornja Radgona, dne 27. julija 1923.

Roparska politika.

To, kar dela srbska radikalna vlada v Beogradu, ni samo izrabljanje, ampak naravnost norčevanje iz Slovencev in Hrvatov. Zadnja dejanja pa so dobila značaj prave roparske (drugega izraza tej nasilnosti in krivičnosti ni našti) politike. Naši poslanci oz. sploh poslanci opozicije so celo prisiljeni, v očigled predebelih krivic morali v znak protesta zapustiti zbornico. Sedaj so dozoreli sadovi Radičeve budalaste mirotvorne republike, Radičeve nesrečne politike. Ostal je doma, da lahko Pašič brez ovire dela, kar se mu zljubi. In prav je tako! Morda se narod izmodri, samo batí se je, da ne bo prepozno.

Nešetokrat smo premlevali, kolikokrat več plačujemo davka mi, takozvani „prečani“ (tako nas imenujejo v Beogradu). Nad dve tretjini plača uboga hrvaška in slovenska suženjska para, eno slabo tretjino pa „zmagovalci“ Srbi, katerim dajejo naši demokrati s svojimi Orjunci veliko štafažo. (Samostojneži s svojim prismojenim Kmetijskim listom nič ne zaostajajo. Op. uredn.) Sto in stokrat smo naglašali in še naglašamo mi, kakor naši poslanci, da so nam kot bratski narod všeč. Ljubimo jih kakor svoje brate, ni nam pa všeč krivična politika nekaterih zagrizenih srbskih politikov, ki stoje narodu na čelu, vladajo državo in zapostavljajo dva naroda pred tretjim, na papirju pa smo baje trije enakovredni narodi. V vso našo javnost mora prodreti načelo, da zahtevamo za enake oz. večje dolžnosti vsaj enake pravice. Logično bi bilo, ako bi vlada odmerila in izenačila davke, kar je kralj že davno zaukazal in so ministri obljubili. Pravično bi bilo, da se za Hrvatsko in Slovenijo, ki toliko plačujejo — delo na pr. za ceste, bolnice in šole — našemu plačevanju in hlapčevanju primerno protiplačilo. Iz proračunske debate in iz debate o drugih predlogih ter zakonskih načrtih se jasno zrcali, kako mačehsko nas traktirajo „tam doli v Belemgradu“. Srbija je dobila na pr. za gradnjo cest in železnic 540 milijonov dinarjev, Hrvatska samo 4 milijone in Slovenija 15 milijonov in nič večjo malenkost!!! In še to so z veliko težavo priborili naši vrli poslanci. — Kako se pravi temu, ako svoboden narod plačuje od svoje krvave muke dvakrat več davka, kakor protežirana nacija, ki pa dobi zato — 135-krat več dobrot. Ali ta krivica ni krivica, ni izžemanje? Ali naj pri takem brezpravnem postopanju, ki bije v obraz vsaki, tudi najpriprostejši pravičnosti mirnemu narodu ne zavre kri?

Hej Slovenci, kje so vaši žulji? Kje so vaše muke? Kje je vaš težkoprislužen denar?!

Za vse to iskrena hvala največjemu političnemu komedijantu in lopovu Radiču, ki na račun namišljene mirotvorne republike in na račun ljudske nespameti sedi v svoji vili in uganja politiko sedenja za pečjo! Narod slovenski in hrvatski! Strenjita se in maščujta zločinsko politiko, trmoglavost domišljavega Radiča, ki je kriv,

da s svojimi poslanci, 70 po številu ni prišel v Beograd, da tam odpre svoje registre — ako je sposoben — in pove vsakemu v obraz, da je zastopnik naroda, ki se bori za svoje pravice.

On je krivec vsega tega in samo radi njega pašuje zviti in lokavi Pašič in bo paševal s svojo radikalijo še — kakor pravi, ako Bog da — punih četrir godina! Jadna nam majka, do takrat, ako nas vse skupaj prej zlodej ne vzame!

Vsa poštenomisleča hrvatska in slovenska javnost se vprašuje: Kje je danes tisti junaški Radič, ki se je svojčas razkoračil in rekel, da bo kakor ris skočil iz Zagreba v Beograd (!!) in tam pokazal, kaj je on in kaj so Hrvati . . . V svoji brezglavosti nima niti pravega načina boja. Z neumnimi govori, ki namenoma žalijo člane Kraljevega Doma, kot predstavnike države, hoče rešiti Hrvate in uveljaviti svojo idejo o mirotvorni republiki, ki je utopija par čisto blaznih ljudi.

Radi Radičeve nesrečne politike smo osrečeni s politiko samovoljnosti, samopašnosti in krivice. Krivice, ki jih dobivamo dan na dan, kriče do neba.

Upajmo zavestno, da bo streznjeni prečanski narod t. j. Hrvatje in Slovenci obsodil krivca sedanjih razmer, kakor zasluži. Upajmo pa tudi, da bo pri pametnih politikih — Srbih zmaga la zavest pravice in da bodo po skoro petletnem „ujedinjenju“ spoznali, da smo Hrvatje in Slovenci tudi Jugoslovani in ne morda jugo-cigani, kakor nas sedaj smatrajo in nazivajo. R. B.

V. katoliški shod v Ljubljani, od 25. do 28. avgusta 1923.

(Sporod v podrobnostih še neobvezen).

Glavni pripravljalni odbor je sklenil, da se vrši kat. shod v glavnem samo tri dni. Zato se je določila nedelja, 26. avgusta kot glavni manifestacijski dan katoliškega shoda, ves spored pa se je razdelil tako, da velja 26. avgust kot verski dan, 27. avgust kot prosvetni dan, 28. avgust kot socialni dan katoliškega shoda.

Katoliški shod izključuje kot nepolitična skupščina katoličanov vsakršno zborovanje kake politične skupine, zato bodo ob kat. shodu zborovale tudi le naše verske in kulturne organizacije. Naša akademična in srednješolska mladina koraka na čelu prireditvam naših kulturnih organizacij. Zato si je določila že soboto 25. avgusta kot svoj dijaški dan in bo zborovanje ves ta dan dopoldne in popoldne. Ravno isto je storilo naše zavedno kat. učiteljstvo, ki ima svoja posvetovanja celo soboto in naše krščansko-misleče delavstvo, ki zboruje v soboto popoldne. Tudi naše krščansko ženstvo si ni dalo vzeti prilike, da bere ob katoliškem shodu svoje čete te — ima v soboto popoldne „Ženski ko“ — kot nekak katoliški shod v malem, že pred pravim katoliškim shodom. Besede Pija XI. ki jih je rekel zastopnicam mednarodne

ženske zveze: „Sempre prime le done christiane, cosi al Sepolcro come alla Croce“, „Vedno prve so krščanske žene, tako pri Grobu kakor pri Križu“. Po svojem obširnem programu bodo govorile razen o organizatoričnih zadevah „Slovenske krščanske ženske zveze“ o krščanski vzgoji otrok, o dolžnostih žene, matere, gospodinje, doma in v javnosti.

V soboto ob 20. je za udeležence V. kat. shoda pozradni večer, ki ga priredi naša dijaška omladina, govorili bodo zlasti neslovenski udeleženci.

V nedeljo 28. avgusta je velik manifestacijski sprevod, pri katerem nastopi okoli 3000 Orlov, narodne noše in naše organizacije, razdeljene po skupinah. Ob pol desetih je sv. maša na Kongresnem trgu, ki jo daruje apostolski nuncij msgr. Pellegrinetti. Po sv. maši je posvetitev presv. Srcu Jezusovemu, po kateri se bo pela pesem „Posvetitev domovine“ in „Povsod Boga“. Nato je veliko manifestacijsko zborovanje, pri katerem sta dva slavnostna govora. Popoldne ob pol treh so v vseh ljubljanskih cerkvah razne pobožnosti: Marijine družbe, misijone, III. red, sv. Cirila in Metoda, za dijake, za vojake. Ob štirih bo Orlovska telovadba v Stadionu na Dunajski cesti. Ob osmih je proizvajanje oratorija „Vnebovzetje Marijino“.

V ponedeljek, 27. avgusta ter v torek 28. avgusta je ob sedmih v stolnici cerkveni govor, nato pontifikalna sv. maša, ki jo daruje vsakikrat en nadškof. Od pol devetih naprej do poldne je vsakokrat zborovanje odsekov in sicer v ponedeljek:

1. Odsek za leposlovje, znanost in umetnost.
2. Šolski odsek.
3. Odsek za narodno prosveto.

V torek:

1. Odsek za versko življenje in nraVni prerod.
2. Socialni odsek.
3. Odsek za cerkveno-politična in politična vprašanja.

Pri vsakem odseku bo povprečno 5 referatov, ki bodo trajali po 20 minut, po referatu pa diskusija.

V ponedeljek in torek ob dveh popoldne so zborovanja različnih verskih in versko-kulturnih organizacij, in sicer v ponedeljek: Misijonsko zborovanje, zborovanje III. reda, zborovanje Marijinih družb, občni zbor Vzajemnosti. V torek: Zborovanje apostolstva sv. Cirila in Metoda, občni zbor Leonove družbe, zborovanje Svete vojske, zborovanje Vincencijeve družbe, zborovanje Salezijanskega sodelništva.

V ponedeljek in torek od štirih do sedmih zvečer je slavnostno zborovanje, pri katerem nastopijo vsakikrat po štirje govorniki. V ponedeljek obravnavajo slavnostni govori te-le predmete: veličastvo kat. cerkve, šolsko vprašanje, mladinske organizacije, narodna in državljanska vzgoja. V torek pa: sodobni socialni razvoj in krščanstvo, obnova družinskega življenja, delo za treznost, verska misel v javnosti. V torek zvečer se konča kat. shod z za-

Kam

gremo na Anino nedeljo! Vsi v prijazne Križevce na veliko tombolo! Pridite mnogoštevilno! Poskusite svojo srečo!!

ključnim večerom, ki ga priredi akademično starešinstvo. V sredo, 29. avgusta ob sedmih pa je še rekviem za umrle udeležence prvih štirih kat. shodov.

Ob katoliškem shodu se bodo vršile razen tega še te-le prireditve: V soboto ob osmih telovadna akademija Orlov v dramskem gledališču, v soboto, nedeljo in ponedeljek ob osmih „Trpljenje Kristusovo“ v Ljudskem domu, Narodno gledališče pa bo priredilo te dni sledeče predstave: V opernem gledališču v soboto in ponedeljek Foersterjevega „Gorenjskega slavčka“, v nedeljo Smetanovo „Prodano nevesto“; v dramskem gledališču pa: V nedeljo Medvedovo „Pravdo in srce“ v ponedeljek pa Shakespearjevega „Hamleta“.

Kaj najbolj manjka na Murskem polju?

Na lepem Murskem polju, segajočem od Ljutomera do Gornje Radgone in čez, smo sicer v marsičem napredni in požrtvovalni, vendar, kar je najbolj človekoljubnega — bolnišnica — nam manjka. Odkar nam je mirovna pogodba odrezala Radgono, nima bogat ljutomerski okraj več svoje lastne bolnišnice in v tem oziru daleč zaostaja za drugimi manj premožnimi okraji. V pogostih nesrečnih slučajih, ko je treba bolnika poslati v bolnišnico, moramo zanj prositi sprejema v oddaljenih in težko dostopnih zavodih, kakor v Murski Soboti, ki ima le majhen zavod, ali v Ormožu, kjer je bolnišnica bolj zasebnega značaja, ali preko državne meje v nemški Radgoni, kamor se pride še težje. Čas bi bil, da si ljutomerski okraj resno zastavi nalogo, omisliti si čimprej lastno bolnišnico, ali v Ljutomeru, ali v drugem primernem kraju. A zato je treba dandanes milijonov. Vendar, če bi se našlo kaj požrtvovalnih src, ki bi v svojih oporokah v ta namen odstopila svoja posestva, katerih ne vejo komu sporočiti, bi bil denar kmalu skupaj. Imamo na Murskem polju mnogo bogatih starišev brez otrok in brez revnih sorodnikov, dalje veliko samskih posestnikov in posestnic brez dedičev, in mnogo drugih, ki bi vsaj del svojega imetja lahko odstopili tako blagemu in človekoljubnemu namenu, katerega po nauku naše sv. vere tudi Bog sam zelo upošteva in obilno pla-

čuje. Kolikim nesrečnejšem bi se v takem zavodu rešilo življenje, kolikim sirotam ohranil oče ali mati, kolikim revežem obrisalo solze! S kako velikimi dobrimi obloženi bi torej prišli ustanovniki take bolnišnice nekoč pred večnega Sodnika! Muropoljci, oblasti, okr. zastop, občine, posojilnice, društva, posamezniki, zganite se! Naj ne ostanejo te besede prazne „klic vpijočega v puščavi!“

Dopisi.

Gornja Radgona. Duhovniški jubilej. Naš vlč. g. župnik Anton Kocbek slavi tekoči teden petindvajsetletnico svojega mašništva, torej srebrni duhovniški jubilej. Za vse dobro in plemenito vnetemu duhovnemu pastirju, kateri pastiruje zelo obsežni župniji Sv. Petra iskreno čestita vsak, kdorkoli pozna vztrajno in uspešno delo gospoda jubilanta ter mu želi, da bi čil in zdrav v delu za Cerkev in narod dočkal še več častitljivih jubilejev. Vsedobri Bog, katere služabnik je naš jubilar pa mu bodi plačnik za vse preteklo in bodoče delo, ki je usmerjeno po geslu: Bogu v čast, domovini v korist! Na mnoga leta!

Ljutomer. (Razne novice). Izgubljeno. Ona gospa, ki je v večernem vlaku iz Gornje Radgone do Ljutomera in sicer v nedeljo, dne 22. t. m. pozabila ročno torbico z nekaj vsebine se naj oglasi za najdene stvari v prodajalni Konzumnega društva v Ljutomeru. Če se najditelj ne moti, je dotična gospa izstopila v Bučecovcih. — Pomagalo je. Naš Blatograd je na krtačenje „Murske Straže“ se naenkrat znebil velikanskih kupov blata, ki so dali našemu lepemu, za razvoj v mesto sposobnemu trgu, to čudno, a zaslužno ime. Hudomušneži so drugo jutro, ko je izšla „Murska Straža“, postavili v kupe blata velike veje v obliki dreveroda z napisi: Pozor kolesarji! — Ne ve, ali je Srb, Rus ali Slovenec! Ta čuden patron je namreč naš gosp. dr. Heric, ki ga je vedno najti v nemški gostilni, kar ga pa prav nič ne moti, da zastopa večkrat mnenje, da je Srb, dasi ni menda Srbije niti videl. Še lepše je napravil gospod doktor nekega dne, ko so križevski gasilci odnosno ljutomerski izizletniki v Križevce se ustavili v znani gostilni in peli po slovenski navadi lepo slovensko pesem. Seveda to je gospoda Srba, ki je kuhan in pečen v nemški gostilni tako razljutilo, da je zahteval — mir, češ, da je Rus in da hoče poslušati rusko pesem. Ne bomo razpravljali, kako se temu pravi, samo spomnimo g. dr. na ono staro-znano: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti. — Bralno društvo Stročja ves—Ljutomer, dasi mlado, kaže lep raz-

mah. Vprizorilo je ne baš lahko igro „Križevski prisažnik“ nad vse pričakovanje lepo. Nedostatke ki so na podeželskih odrih povsod neizogibni — bomo v okvirju lastnega društva odpravili. Vrlim fantom-društvenikom je k uspehu čestitati. Ne vstrašite se nobenih žrtv in naporov za napredok dobre stvari. Krepro naprej po začrtani poti; še-le potem vas bode marsikdo, ki vas še gleda nezaupno po strani, upošteval. Bog živi! — Mnogostranski tat. 22-letni, v Radislavce, okraj Ljutomer, pristojni hlapec Anton Rakuša, ki je že večkrat predkaznovan, je ukra- del 22. junija Jožefu Mikužu v Ljutomeru čajgaste hlače in suknjo, klobuk, srajco in nahrbtnik, Juri Mavriču kompletno, štofnate hlače, 3 srajce, 2 žepna robca, krtačo za obleko in čevlje, spodnje hlače, obrisačo, nahrbtnik, niklasto verižico in delavsko knjižnico. Nadalje je odnesel Petru Steslu čajgasto suknjo in hlače, 2 krtači, žepni robec, nahrbtnik in obrisačo. Dne 24. junija pa je pobral pri Francu Rakušu v Radoslavcih dve suknji. Osumljen je tudi, da je v času od 15. do 22. junija svojemu delodajalcu Izidoru Rajhu v Ljutomeru odnesel pipo s tobakom in vžigalicami ter nekaj medu. Rakuša prizna mu očitana dejanja, razun, da bi bil vzel Rajhu med. Okr. sodišče ga je obsodilo radi hudodelstva tatvine na 10 mesecev težke ječe.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Naše Bralno društvo priredi na Anino nedeljo, dne 29. julija veliko javno tombolo v prijetni senci na Štiblerjevem vrtu. Dobitki so lepi in dragoceni in sicer: polovnjak vina, nova kola, voz drv, vreča moke, nov polovnjak, nov štrjak, razno pohištvo, poljedelsko orodje, perutnina, posode itd. Vseh dobitkov je nad 400. Cena posameznim srečkam je 5 Din. Srečke se dobijo v trgovinah in pri posameznih članih društva. Sodelovala bode tržka godba iz Ljutomera pod vodstvom g. Zacherla. Po tomboli prosta zabava. Za razna okrepčila bode preskrbljeno. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo novih instrumentov za godbo na pihala, zato kličemo vsem sosedom in domačinom! „Na svidenje v obilnem številu!“

Križevci pri Ljutomeru. Posebni vlak. Za prireditev na Anino nedeljo utegne voziti posebni vlak. V slučaju skrajno slabega vremena se tombola vrši v Siomšekovi dvorani. Pridite vsi in poskusite srečo! — Slavnost našega Gasilnega društva je uspela kar najpovolneje. Izredno je vplival lep in globok govor g. župana Skuhala, ki je s svojimi priprostitimi besedami marsikateremu segel v dno srca. Slavnostni govor je imel načelnik g. I. Hauptmann. Po lepem obhodu se je dvema starima zaslužnima članoma podelila priznalna diploma. Vsa čast vrlim okoliškim društvom, ki so s svojo udeležbo pripomogla do tako lepega uspeha. Popoldanski program je nudil zanimivo gasilsko tekmo, na kar se je na travniku g. Štiblerja razvila neprisliljena prosta zabava, ki je trajala do polnoči. Vsak udeleženez je odnesel s seboj najlepše spominc. Vrlim gasilcem križevskim želimo vsestranskega napredka.

Staro in mlado

se zanima za nedeljsko prireditev pri Sv. Križu na Murskem polju.

Pridite vsi!

Roman Bendé:

Čudotvorna pijača.

(Kmečka burka v štirih dejanjih, prirejena po humoreski iz moje mladosti.)

(14. nadaljevanje.)

Urša (ga prekine): No, lepo ime je njegovo. Poprej sem se pisala Korenjak, danes pa — Mevžič! Lepo ime mi je dal (zbadljivo) krasna sprememba.

Peter: Pa bi ostala še dalje Korenjak, kdo ti je pa branil?

Miha: Prav nihče.

Peter: Torej — Uršika. Proti prirojeni naravi je ženski jeziček enkrat le miroval. Qui tacet, consentire videtur — se pravi v starih knjigah, to je: Kdor molči, pritruje. Pustita me, da govorim dalje. Oba sta na potu poboljšanja; (ponuja meso, klobase, kruh, vino) le krepko zalijmo vse to, da nam naše misli pridejo v pravi tir! Le sezimo po božjih darovih! — Tako, sedaj, smo sami med seboj in ako pade kaka bolj trda, ne smeta vidva spravljena zakonska grešnika zameriti moji bradi.

Urša: Tako se mi dopade, Peter. Jaz imam resno voljo, se poboljšati. Saj ti si pol pridigarkega meniha, govoriš, kakor bi rožice sadil. Živijo Peter! (Dvigne kupico, trči najprej s Petrom, potem z možem; vsi izpijejo do dna).

Peter: Pametna beseda od ženske. Neverjetno pametna beseda, ki se redkokej čuje iz ust prepirljive in jezljave boljše zakonske polovice. Dobra beseda najde dobro mesto. Znajta tudi, da je dobri Bog enega spreobrnjenega grešnika bolj vesel, kakor 99 pravičnikov. Sedaj

pa ker smo kmetje, kmečki primer. Koza, ki samo je, pa se ne pusti molziti, je bolna; če se zaletava v ubogega kozla, tudi ve, kaj dela. Koza ima popolnoma prav. (Pogleda pomenljivo na Uršo in potem na Miha). Zakaj pa je kozel tako salamensko zabit, da to dopušča? Enako je z zakonci; pravzaprav ne ve ne eden pa ne drugi, kakega spola je. No Miha, kakšnega si spola?

Miha (plašno): Prav praviš Peter! Jaz že tri leta pravzaprav ne vem, kaj sem. Ti že veš, ki „cajtenge“ bereš!

Peter: Vidita, draga moja. Potem nastane prepir, iz prepira pretep, iz pretepa največkrat nesreča, kar pa ni namen svetega zakona. Glej, Uršika, ti nisi neumna ženska, vso tvojo mladost poznam in vse tvoje fante. Ponosna bodi na tvojega možeka in ti Miha — ti najboljši igralec našega odra in imel deklet na izbiri, pa ti je ugajala samo ta-le. (Pokaže s prstom na Uršiko in jo rahlo prime za podbradek). Oba sta se zatekla k meni za pomoč. (Miha in Urša se spogledata). Tebi Miha, je čudotvorna pijača pomagala, ker si ubogal. Pretvorila te je v podobno živega hudiča, pred katerim je znova vsplamtela resnična ljubezen Uršike, ki je vsa v skrbi za te prišla k meni po čudotvorne kapljice, ki bi ji pripomogle do tega, da priveže nase svojega moža. (Važno). Z vana ni mogoče pametno govoriti, zato sem si izbral poslednje sredstvo. Tisti zlodej je bil naš vrli Miha, tvoj vrli možek. Izvrstno si napravil svojo vlogo. — Pijmo, prijatelji. (Vsi pijejo).

Urša: Oh, jaz neumnica. Ko bi to vedela. Sedaj je prepozno. Prišla sem k tebi, ti si mi pa začaral na jezik tisto čudno čarovnijo in

obljubil ljubezenske kapljice. Kaj pomenijo tiste besede, Peter?

Peter: No, sedaj je zato ugoden čas. Vedel sem, da je tvoj jeziček izvor vse tvoje nesreče. Zato sem „copral“ nad njim po latinsko: „Mulieris lingua taceat semper“, to se pravi po naše (glasno s poudarkom): „Ženski jezik naj vedno miruje“. Pa je pomagala čudežna beseda.

Urša: Vsa mazila so v tebi, ti dobrotnik naš. Zmagal si. (Proti možu). In ti moj dragi Miha, zlati moj možek, ali mi vse odpustiš? Tu ti obljubim, da bom dobra s teboj, daj mi poljubček. (Se mu primakne, ga objame in poljubi).

Peter: Tako je prav. Najraje bi zacopral, da bi se oba držala tako do smrti. V veselju in žalosti, kajti potem bosta imela raj na tem svetu, pekel sta si itak zaslužila.

Urša: Potemtakem si naju oba imel za norca in sijajno potegnile?

Peter: Se razume. Saj je nemogoče z ljudmi vajinih kapric postopati drugače. Vsako zdravilo bi bilo brezuspešno. Moje pa je pomagalo, ne?

Miha: Pomagalo pa, da se izplača. Naj bo, kakor hoče, ti si moj rešitelj.

Urša: Živijo Peter. (Natoči iz butelke, če je zmanjkalo iz litra). Sedaj pa eno zapojmo.

Peter: Zapomnita si oba: Odnehati je treba, to je vsa skrivnost.

Oba: Odnehati, da. Sedaj pa zapojmo.

Vsi: Mi se 'mamo radi, radi.

(Zastor pade).

(Konec).

Radinci. Zveza kmet. podružnice Ljutomerskega pol. okraja priredi dne 12. avgusta v Radincih ob 9. uri v gostilni Razlagovi slavno obdarovanje pridnih poslov, dninarjev in viničarjev, kateri že dolgo let zvesto služijo pri svojem kmečkem (ne gospodskem) gospodarju. Posli najmanj 10, dninarji in viničarji najmanj 20 let. — Za sodni okraj Ljutomer se vrši isti vspeled dne 3. septembra ob 9. uri pri Koseju v Križevcih. Kmet. podružnice, občine ali tudi posameznike naj svoje prijave potrjene od župnega ali obč. urada pošljejo do 10. avgusta za Ljutomer do 1. sept. na načelstvo „Zveze kmet. podružnica Sv. Jurij“.

Mnogo dopisov in člankov smo radi pomanjkanja prostora odložili za drugič.

Tedenske novice

Olanta. Peruanska drama v treh dejanjih. Poslovenil po nemški prestavi Albrechta grofa Wickenburg dr. Karl Grossman v Ljutomeru. V samozaložbi prireditelja. Tisk tiskarne „Panonije“ v Gornji Radgoni. Naroča se pri imenovani tiskarni ali pa pri prireditelju g. dr. Karol Grossmann-u, odvetniku v Ljutomeru. Obsega: 90 strani, osmerkega formata. Stane broširana 8 Din, po pošti 50 para več. Naše slovstvo je bogata zaloga dobrih in slabih predstav. Med (z ozirom na razne okolščine) dosti dobre in posrečene prestave smemo šteti tudi peruansko dramo „Olanta“. — Je to posebnost na našem književnem trgu, zato tudi ne bo inteligenta, ki bi ravno kar izišle drame ne kupil sebi ali svojim. „Olanta“ je redka prikazen. V njej nastopa 14 oseb z uprav eksotičnimi, nam Slovencem še tujimi, a vendar značilnimi imeni. Gospod prireditelj je dal prevodu lep in jasen uvod, kjer opisuje kraj dejanja: obširne peruanske poljane, polne za nas nedoumljive romantike. Ne bomo se spuščali v detajle, ker bi s tem povedali preveč. Kdor hoče „Olanto“ (ki ni ženska, kakor bi si kdo na prvi hip mislil!) natančneje spoznati, naj si kupi knjižico, ne bo mu žal. Izdamo še samo to, da je „Olanta“ zgodovinska pesnitev Peruancev, katerih kulturi in napredku se prosto — divimo. V „Olanti“ je orisanih mnogo najrazličnejših značajev — od junaka „Olante“ pa do hinavskega licemerca in zahrbtnega sedanjega tipa Ruminahuja. Nastopajo modre in dobre osebe, pa tudi ljubezenske spletke, ki prav nič ne zaoščajajo za rafinirastjo naše dobe so opisane tako realno in jasno, kakor bi se igrale pri nas. Vse osebe kraja itd. nosijo imena, bodisi posneta iz narave: naravni pojavi, živalstvo in rastlinstvo, bodisi imajo globoko značenje posebnega pomena. Skratka: Sezite po knjižici, katere vsaka stran vas kakor na nevidnih krilih povede v romantiko peruanskih poljan in življenje 15. stoletja, ko je Inka Pačakutek, peruanski kralj — nekaka približna paralela Petra Velikega ustanovil veliko agrarno državo na obalah toliko opevanega Titi-Kaka-jera in v sedanjih Andih in Kordiljerih južne Amerike. Prevod se čita gladko in prijetno, dasi bo dal gramatičnim dlakopcem in raznim perogriscem povod za kritiko, ki pa spada na strogo znanstveno polje. Knjigo, ki je tretja publikacija agilne in mlade tiskarne Panonije, priporočamo vsem našim inteligentom v mestih in po doželi, višjim šolskim knjižnicam in našim izobraževalnim društvom. R. B.

Nova iznajdba velike gospodarske vrednosti. Patentni urad v Beogradu je izdal Slovincu g. Rado Nipiču, obrtniku v Mariboru patent na njegov izum „Toplo-

dar“, ki je velike gospodarske važnosti in ga je zlasti sedaj ob velikem pomanjkanju in dragini kurjave posebno pozdraviti.

Katoliški shod. Zadnji čas je, da se prigrasite za V. kat. shod v Ljubljani. — Samo dve nedelji sta vmes do zadnjega termina, ob katerem se zaključi prigrasovanje. Zato se nemudoma prigrasite v Vašem župnijskem uradu, oziroma pripravljalnemu odboru, da dobite izkaznice in vsa navodila, ki so Vam potrebna.

Nov „klerikalec“ in separatist. Bivši ameriški vojaški ataše v Beogradu gosp. Hamilton Fisch Armstrong je postal „klerikalec“ in separatist. V reviji „Foreign Affairs“ je namreč priobčil članek, v katerem pravi med drugim: „Bistvenim ciljem edinstva bi bilo udovoljeno, če bi ostale centralizirane vnanje zadeve, denarstvo in armada. Prosveto, pravosodje in podobne stvari pa naj se prepusti samoupravnim organizacijam“.

Kaj se ne more zarubiti? Glasom zakona o dvanajstinah, ki je že stopil v veljavo, niso podvrženi izvržbi (eksekuciji): pri poljedelcu 1 plug, 1 voz, dva vola ali dva delovna konja, kobila z enoletnim žrebetom, krava z enoletnim teletom, 10 ovac, 5 svinj, 5 koz, motika, sekira, kosa in toliko živeža in krme, kolikor je potrebno do nove žetve zanj, za rodbino in živino, poleg tega na vsako glavo, in naj je oproščena davka ali ne, samo ako je njen glavni poklic poljedelstvo, in naj leta živi v vasi ali v mestu: 5 oralov zemlje, ne glede na to, kakšna je ta zemlja, skupno z neobranim njenim plodom; prav tako hiša z gospodarskimi poslopji in prostorom do enega orala.

III. ljubljanski velesejm. Prijavni rok za udeležbo na III. ljubljanskem vzorčnem velesejmu se zaključi dne 24. t. m. nakar se prične z razdeljevanjem prostorov. Koncem meseca julija se začne razpošiljati načrti o dodeljenem prostoru. Po zaključku prijavnega roka se bo upoštevalo nove prijave samo še po razpoložljivem prostoru, katerega je malenkostno število m² na razpolago. Kupci iz vseh krajev se že danes številno prigrasajo h udeležbi, katera bo letos velikanska. Vsi industrijalci, trgovci in obrtniki, vpošljite takoj prijavnico, da se Vam rezervira prostore. Kupčijski uspehi so letos zasigurani.

Razne vesti.

Mnogo nesreč pri kopanju v Savi, Dravi in Muri. Časopisi poročajo o mnogih mrtvih neugodah, ki se pripetijo dan za dnevom pri kopanju. Krivi so si večina dotičniki sami. Kajti, kdor ni dober plavč, naj se ne poda v boj z valovi. Posebno Sava in Drava sta v naših krajih skoraj povsod nevarni, kjer njuna voda silno dere vsled velikega padca.

Pol milijona švicarskih frankov (8 milijonov dinarjev) posojila namerava mariborska občina najeti v Švici. Denar bi občina porabila za zgradbo stanovanjskih hiš.

Zaloga municije je eksplodirala v Bukarešti na Rumunskem. Vojaki so skladali municijo. Dvema vojakoma je padla granata iz rok na tla. Eksplodirala je. Vnel se je na mah ves magacin. 6 vojakov je obležalo mrtvih, 7 težkorojenih in več lahkorojenih pa so odpeljali v bolnišnice.

Rusija. Poročali smo že, da se je boljševiška Rusija preuredila v zvezo

boljševiških republik. Kongres zastopnikov vseh teh republik je izvolil za predsednika zveze sovjetskih republik Ljenina, (torej ni mrtev, kakor so listi poročali) za skupnega vojnega ministra je izvoljen Trockij, za ministra zunanjih zadev pa Čičerin, za skupnega trgovskega ministra pa Krasin.

Angleška delavska stranka je sklenila, da morajo njeni poslanci v parlamentu glasovati proti vsem vojaškim kreditom.

Čehoslovaško posojilo Madžarski. Češki minister Beneš je izjavil, da bo Čehoslovaška republika Madžarski posodila večjo svoto denarja. Toda Madžarska mora izpolniti gotove pogoje. Zlasti mora spoštovati sedanje državne meje. Tudi mora opustiti protičeško propagando in razpustiti društva probujajočih se Madžarov. Madžarska vlada bo baje te pogoje sprejela. Da, da, sila kola lomi! To velja tudi za Madžarsko.

Novi 50.000 madj. kronski bankovci so prišli v promet na Madžarskem.

Rusija. Žetev v Rusiji kaže prav dobro. Lansko in predlansko leto je vladala v Rusiji vsled neznosne suše grozna lakota, ki je na milijone ljudi in živali uničila. Letos si bo Rusija zopet opomogla.

Posledica madžarskih šikan. Madžari zahtevajo od jugoslovanskih dvovlastnikov (to so taki kmetje, ki imajo nekaj zemlje na naši nekaj pa na madžarski strani državne meje), da morajo dati svojo živino, ki jo preženejo naši državljani na svoja zemljišča onkraj meje, pregledati po madžarskem živinozdravniku. To je seve čisto navadna šikana. V odgovor na to je odredilo naše poljedeljsko ministarstvo, da morajo madžarski obmejni posestniki, ki preženejo živino na našo stran, da jo tu pasejo ali pa žnjo tu svojo zemljo obdelujejo, si tudi dati preiskati živino po živinozdravniku. Za ta pregled morajo plačevati samo tako visoko takso, kakor jo Madžari zahtevajo od naših kmetov. Čisto pravilno je to postopanje: zob za zob! Kajti Madžarov drugače ni mogoče spametovati.

Bolgarija. Nova vlada Cankova je izjavila, da hoče Bolgarija mir s sosedi in da je proti vsaki novi vojni. Stambolijski je vladal nasilno, teptal je svobodo in ustavne pravice državljanov, zato je bil narod proti njemu in ga je zapustil v odločilnem trenutku. Bolgarija pa bo na vsak način zahtevala dohod k morju. Bodočnost bo pokazala, kako misli nova bolgarska vlada. Da pa se Bolgarske ne sme stisniti več se ji mora dati dohod k morju, to je jasno in je bila vedno zahteva vseh pametnih in treznih Jugoslovancev. Saj so Bolgari tudi Slovani in naši bratje. Pa če bi to tudi ne bilo, ne moremo zagovarjati tega, da se kakemu narodu jemlje možnost razvoja. Le s strpljivostjo, s spoštovanjem soseda se ustvari mir, ki je nam vsem bolj potreben kakor pa tisto orožje, ki ga sedaj tako pridno nakupujejo in nabavljajo razne beograjske ministerijalne komisije.

Vročina je postala te dni neznosna. V nekaterih krajih je kazal toplomer 30 do 35 stopinj toplote. Vendar je v Prekmurju ta teden nekolikokrat padel blagajni dež. Letina vsled tega zelo dobro kaže. Polja niso vela kakor preminoli dve leti, marveč so lepo sveža, da človeka res veseli, če se spreha po duhtečih travnikih.

Iz Jugoslavije v Ameriko sme potovati letos 6426 oseb. Vsak mesec jih sme odpotovati le 1285.

Izredno lepe dobitke,

kakor: polovnjak vina, novi voz itd. nudi tombola, ki se vrši v nedeljo, 29. t. m. (Anina nedelja) v Križevcih. Pridite!!

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge po najvišji obrestni meri || daje raznovrstna posojila in izplačuje dvige brez odpovedi.

račun ček. urada št. 12.168.

Na Angleškem je bil 16. julija tako hud vihar, da ljudje sploh ne pomnijo takšnega. Celo noč je bliskalo in grmelo. V eni sami minuti je bilo videti 50 strel na nebu.

Iz Italije hoče v Ameriko skoraj pol milijona ljudi. Nad 452.000 prošelj je bilo v Italiji oddanih za potovanje v Ameriko. Toda niti vsak deseti prosilec ne pride na vrsto, kajti le 40.000 jih sme v Ameriko priti iz Italije. Tako je odločila vlada zedinjenih držav severne Amerike.

Lahko nagnenje k prehlajenju? Prevelika občutljivost? Bolečine olajšajo in naredi tlo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom. Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi. S pakovanjem in postnino 3 dvojnote ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specialnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilja: lekarnar Eugen v. Feller, Stubica Donja. Elzafluid št. 326 Hrvatsko.

Smešnice.

Jurče naroči svojemu mlajšemu bratu: „Vzemi to steklenico in pojdi v prodajalnico, da ti jo napolni s črnolom!“ Brat vzame steklenico, jo ogleduje in pravi: „In denar?“ Jurče se zasmije široko: „Za denar bi prinesel črnolom vsak osel“. Brat odide. Kmalu se vrne in reče: „Tu imaš in piši“. „Kaj, iz prazne steklenice? Kje je pa črnolom?“ Brat se mu zasmije in pravi: „Ha, Seveda, velika težava. Prava reč je, pisati s črnolom. To bi znal vsak osel“.

* * *

Jurčetovi materi se je zazdelo, da sliši korake na vrtu. Zato reče Jurčetu, naj gre pogledat, kdo je na vrtu. Jurče lenuh, gre namesto na vrt, k oknu in zakliče:

„Hej, kdo je na vrtu?“

Tat, ki je bil zlezal na črešnjo in si polnil žepe, odgovori čisto mirno: „Nihče!“

Jurče se vrne k materi in ji na ponovno vprašanje, kdo je bil na vrtu odgovori: „Nihče!“

* * *

Jurče gre v neko pekarijo in vpraša, po čem so štruklji.

Prodajalka mu odgovori: „6 štrukljev za 5 D.“

Jurče začne računati: Če plačam za 6 štrukljev 5 Din, potem takem plačam za 5 štrukljev 4 Din, za štiri 3, za tri 2, za dva 1 Dinar, za enega torej ne plačam nič. Nato reče: „Dajte mi torej samo enega“.

* * *

Jurče: „Mamica, kupi mi črešnje“.

Mati: „Kje jih pa naj dobim, ko še niso zrele“.

Jurče: „So, saj sem jih videl danes v mestu; nosila jih je neka gospa na svojem klobuku“.

Obmejni Slovenci!

Zbirajte
za Obmejni tiskovni sklad!

Sedlarske pomočnike

sprejme v trajno delo pri dobri plači, prosti hrani, stanovanju in perilu **Franc Repič, sedl. mojster, Ljubljana.**

Notar Požun

odpotuje in ne bo uradoval od 4. do 26. avgusta 1923.

Nove vinske sode

od 25—700 l, prvovrstna izdeljava, vsako količino takoj po ceni od Din 176 od hl naprej.

Skladiščne sode

od 20—50 hl z vrati in patentno zavoro, za ceno po Din 236—, od hl naprej — franko tovarna — ponuja

Zagrebačka tvornica bačava d. d. Zagreb.

Iščem vestno, pošteno kuharico, ki bi opravljala tudi druga hišna dela.
Janko Cizej, trg. v Gornji Radgoni.

Otvoritev trgovine v Ljutomeru.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bodem dne 6. avgusta 1923 otvoril podružnico — trgovino mešanega blaga — v bivši Cimermanovi hiši v Ljutomeru.

Potrudil se bom, da ustrežen cenj. občinstvu z dobrim blagom po solidnih cenah.

Kupoval bodem vse deželne pridelke kakor jajca, maslo, suhe gobe vedno po najvišjih dnevnih cenah.

Priporočam se za obilen obisk spoštovanjem

Franc Senčar, trgovec, Mala Nedelja-Ljutomer.

Mlajši penzionist

povsem zanesljiv, verziran v vseh pisarniških poslih kakor tudi v ekonomiji, vešč slov., nemšč. in deloma srbohrvaščine (tudi cirilice) išče primerne službe (obč. tajnika itd.) najraje v kraju, kjer se nahaja osnovna šola. Gre tudi v Prekmurje. Cenj. dopire pod „Zvest“ na upravo lista.

Toliko jajc mi znesejo moje kokoši, da je veselje. Najrajši jih prodam

RATNIK-u

v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS štev. 12

kateri plača po najvišjih dnevnih cenah.

Kupuje tudi vinski kamen po najvišjih dnevnih cenah.

Slavenska banka d. d., Zagreb

PODRUŽNICA GORNJA RADGONA

Delniška glavnica 50,000.000 Din a rezerve preko 12,500.000 Din Vloge čez 125,000.000 Din

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Kranj, Ljubljana, Maribor, M. Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien. Ekspoziture: Jesenice, Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije: Buenos-Aires, Rosario de Santa Fe. Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana — Jugosl. Industrijska banka d. d., Split — Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35 —

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.